

інформаційної гігієни, а також створення безпечних середовищ для відновлення емоційного ресурсу населення в умовах воєнного часу.

Використана література:

1. Панок В. Г. Психологічні дослідження в умовах війни: проблеми і завдання // Вісник Національної академії педагогічних наук України. –2023. –Т. 5, № 1. –С. 1–12. DOI: <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2023-5-1-1-12>
2. Чабан О. С., Хаустова О. О. Медико-психологічні наслідки дистресу війни в Україні: що ми очікуємо та що потрібно враховувати при наданні медичної допомоги? // Український медичний часопис. – 2022. – № 4. – С. 8–18.
3. Kahraman H., Kına D. Psychological effects of collective political traumas and post-traumatic growth // Journal of Aggression, Conflict and Peace Research. – 2022. –Vol. 14, –No. 3. P. 176–188.
4. Klaric M., Franciskovic T., Klain E., et al. Psychological consequences of war trauma and postwar social stressors in women in Bosnia and Herzegovina // Croatian Medical Journal. – 2007. – Vol. 48, No. 2. – P. 167–176.
5. Betancourt T. S., Meyers-Ohki S. E., Charrow A. P., Tol W. A. Interventions for children affected by war: An ecological perspective on psychosocial support and mental health care // Harvard Review of Psychiatry. – 2013. – Vol. 21, No. 2. –P. 70–91.

Мельник М. М.
melnik.biz@icloud.com

аспірантка кафедри соціоекономіки та управління персоналом
КНЕУ імені Вадима Гетьмана
м. Київ, Україна

ПРОФЕСІЙНА АСИМЕТРІЯ ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА МОЛОДІЖНОГО СЕГМЕНТУ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ

Ключову роль для ефективного розвитку молодіжного сегменту ринку праці України відіграє зменшення професійної асиметрії між кваліфікаційною освітою, навичками та реальною зайнятістю молодих працівників. Розв'язання даної соціально-економічної проблеми сприятиме зменшенню дисбалансу

попиту та пропозиції молодіжного сегменту ринку праці. Чим краще, з погляду потреб економіки та попиту на ринку праці, освіту отримає молода особа, тим більше шансів, що вона швидко знайде гідну роботу. Починаючи з сумбурних часів незалежності в Україні було відсутнє планування підготовки кадрів для потреб економіки. Молодь обирала свій професійний шлях не за об'єктивними причинами, а за порадою батьків та інших осіб, матеріальними можливостями сім'ї та популярністю професій. В Україні не розвинута пропаганда робітничих та важливих для держави професій. Молодь вибирає професії за рейтингом майбутніх зарплат. Це призводить до кваліфікаційного дисбалансу, підвищення конкуренції в межах даних професій. Як наслідок безробіття високо кваліфікованих випускників, які вимушені погоджуватися на іншу професію або меншу зарплату. В даному контексті необхідно також зазначити необхідність регулювання освітніх закладів. Багато ВНЗ користуються підвищеним попитом на популярні спеціальності й швидко та не завжди якісно переорієнтують свої програми.

Професійна асиметрія – це складне соціальне та економічне явище, що виражається в різних типах і аспектах конфліктів на ринку праці. Для вимірювання та розуміння величини та взаємозв'язку різних форм невідповідності кваліфікацій та навичок необхідна комбінація показників та аналіз результатів, отриманих за допомогою різних методів. Невідповідність кваліфікації в широкому сенсі визначається як результат прогалин і дисбалансу в навичках (надлишкова або недостатня кваліфікація, дефіцит або надлишок кваліфікації або навичок на ринку праці, труднощі з наймом, неповна зайнятість) [1; 10], Наразі політики визнають це серйозною проблемою, оскільки невідповідність кваліфікацій може мати негативний вплив на ринок праці, наприклад, на продуктивність підприємства та працівників, доходи та задоволеність роботою.

Так в доповіді Європейського Тренінгово Фонду (ETF) за 2022 рік [1, 11], виокремлюється **вертикальна** (зазвичай вимірюється в термінах надлишкової освіти, недостатньої освіти, надлишкової та недостатньої кваліфікації) і

горизонтальна невідповідність навичок (сфера навчання не відповідає типу професії), **розрив у навичках** (вони виникають, коли необхідні навички недоступні серед робочої сили, наприклад, через технологічний прогрес), **дефіцит навичок** (зазвичай вимірюється незаповненими робочими місцями та вакансіями, які важко заповнити).

Вертикальна невідповідність навичок може бути двох типів щодо освіти (кваліфікації) або навичок [1, 11]. Невідповідність в освіті не завжди відображається у невідповідності навичок, або невідповідність у навичках відображається як невідповідність кваліфікацій. В умовах швидких змін професій під впливом інформаційно-комп'ютерних технологій все більше уваги приділяється дослідженню саме навичок. У 2022 році було проведено Європейське опитування про навички та роботу (European Skills and Jobs Survey, ESJS) від Cedefop [2] щодо вимірювання результатів освіти та невідповідності. Опитування було організовано серед дорослого населення в 6 європейських країнах. На його базі ми можемо провести аналогії зі зміною навичок серед молоді України під впливом глобальних трансформацій.

Горизонтальна невідповідність виникає, коли рівень кваліфікації є достатнім, але тип чи галузь кваліфікації не відповідає галузі, яка вимагається для займаної роботи. Це частіше менш проблематично, якщо людина працює у суміжній сфері (наприклад математик-аналітик працює програмістом або інженером комп'ютерних систем) і більш проблематично, якщо сфери освіти та роботи суттєво відрізняються.

Не дивлячись на численні теоретичні та емпіричні дослідження кваліфікаційний та професійний дисбаланс продовжує рости в усьому світі. В Україні ці показники перевищують середньоєвропейські. Поглиблене вивчення детермінант професійної асиметрії молоді України могло б допомогти політикам націлити свої зусилля на конкретні проблеми та розробити низку заходів для покращення освіти, навчання та зайнятості в молодіжному сегменті ринку праці. Але нашій державі дані дослідження ускладнюються через високу тіньову

зайнятість, обмежене фінансування, відсутність довгострокового планування зайнятості та навчання, низьку профорієнтацію та якість життя молоді.

Використана література:

1. Skills mismatch in the ETF partner countries. Cross-country report. Dr. Chiara Kofol, Dr. Ben Kriechel, Truc Nguyen, Tim Vetter. European Training Foundation, 2022. URL: <https://www.etf.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/skills-mismatch-etf-partner-countries>
2. Cedefop (2022). Setting Europe on course for a human digital transition: new evidence from Cedefop's second European skills and jobs survey. Luxembourg: Publications Office. Cedefop reference series; No 123. URL: <http://data.europa.eu/doi/10.2801/253954>

Ялчін Дуйгу

yalcindyugu437@gmail.com

здобувачка освіти

кафедри психології, політології та соціокультурних технологій

Сумський державний університет

м. Суми, Україна

Чернякова А. В.

a.chernyakova@drl.sumdu.edu.ua

кандидат педагогічних наук

доцент кафедри психології, політології та соціокультурних технологій

Сумський державний університет

м. Суми, Україна

МІЖКУЛЬТУРНІ КОНФЛІКТИ: ПРИЧИНИ ТА ШЛЯХИ ЗАПОБІГАННЯ

Актуальність дослідження. У сучасному світі глобалізація та масова міграція сприяють активному культурному обміну між народами. Однак взаємодія між культурами не завжди проходить безконфліктно. Виникнення міжкультурних конфліктів є неминучим наслідком історичних, політичних, економічних та соціальних відмінностей між народами.